

Drenge i mange Tilfælde udvikle sig til frække Bedragere, der søge at snyde Kunderne, ja de instrueres endogsaa til at lyve over for Kunderne. Jeg skal nævne et Eksempel. Det er inden for denne Branche ret almindeligt, at der har været noget galt med Mælken den foregaaende Dag, at den f. Eks. er løben sammen ved Kogningen. Man ved saa godt, at der da vil komme en Række Klager fra Kunderne, og man instruerer da Drengene til at sige: Det kan ikke være Tilfældet, der er ikke kommet en eneste Klage af den Slags, havde det været Mælkeriets Fejl, saa vilde der nok være kommet Klager, det maa være jer selv, der have begaaet Fejlen. Jeg siger, at det er systematisk at oplære Børnene til at lyve, og det er i allerhøjeste Grad forkasteligt. Men saaledes ere Forholdene, og saaledes fører Børnearbejdet det med sig, saaledes som det udføres i Øjeblikket. Spørger man, hvor mange Børn der arbejder, er det meget vanskeligt at give et Svar derpaa, idet vi staa paa dette Omraade som paa saa mange andre, nemlig saaledes, at vi mangle en Statistik. Der foreligger ikke en Statistik for hele Landet saaledes, at man er i Stand til at se, hvor stort et Antal Børn der vil komme ind under denne Lovs Bestemmelser. Men heldigvis er der fra Kjøbenhavns Side gjort noget i den Retning, idet Kjøbenhavns Kommune sidste Aar har ladet udarbejde en Statistik vedrørende Forholdene i Kjøbenhavn. Denne Statistik viser, at der i Kommuneskolerne i det sidste Aar fandtes ikke mindre end 7761 Børn, som gik paa Arbejde, eller omtrent 20,9 pCt. af samtlige Børn i Kommuneskolerne. Dette Tal fordeler sig noget forskellig. Største Delen findes naturligvis i Friskolerne, Betalings-skolerne have ikke mere end omtrent 10 pCt. af deres Børn paa Arbejde, medens der er Friskoler, navnlig beliggende i de fattige Kvarterer, f. Eks. ude paa Kristianshavn og det Kvarter, hvori vi befinde os, med Hindegadens Skole, der have ikke mindre end over 30 pCt. af deres Børn paa Arbejde. De ere fordelte over hele Skolen og over alle Aldersklasser, men i Aldersklassen fra det 10de til det 14de Aar stiger Procenttallet i betydelig Grad. Vi finde her Klasser, hvor indtil $\frac{1}{6}$ af Børnene ere paa Arbejde hver Dag. Den Lov, som blev given den 23de Maj 1873, og som altsaa yder nogen Beskyttelse over for Børnene, omfatter kun en ringe Del af de Børn, her er Tale om, nemlig kun omtrent $\frac{1}{7}$. Der findes her i Kjøbenhavn 1104 Børn, nemlig 882 Drenge og 222 Piger, som staa

under denne Lovs Beskyttelse, de øvrige, altsaa 6657, ere uden nogen som helst Beskyttelse i denne Retning. Jeg synes derfor, at denne Lov, som blev given for 25 Aar siden, i høj Grad trænger til at blive undergiven en Revision eller i alt Fald til at blive suppleret med ny Bestemmelser, saa at dette langt overvejende Antal erhvervsmæssig sysselsatte Børn ogsaa kunde komme ind under Lovens Kontrol og Beskyttelse.

Arten af det Arbejde, hvormed Børn beskæftiges, er naturligvis meget forskellig. For Kjøbenhavns Vedkommende er der, som jeg nævnte før, 1,104 Børn, som ere beskæftigede med Fabrikarbejde, ved Mælkeforsyningen beskæftiges 341 Børn, deraf 2 Piger, ved Bygang beskæftiges 5,427 og ved forskelligt Arbejde er der beskæftiget 1889 Børn. Nu skal jeg villig indrømme, at mange af de Børn, som beskæftiges her i Kjøbenhavn, ere heldige og komme til flinke Folk, hos hvem de i det hele taget blive behandlede godt. Mange komme ligesom til at høre med til Familien, saa at de foruden deres sædvanlige Ugeløn faa Mad og Klæder, færdes, kort sagt, i det hele taget under gode Forhold, hvad der ofte kan blive til Gavn for dem senere hen i Livet. Men der er desværre ogsaa mange, der faa Beskæftigelse hos Principaler, der nærmest betragte disse Børn som Udbytningsobjekter, og hvis Opgave det er at gøre sig den størst mulige Fordel af Børnet uden at tage Hensyn til Børnets Vel. Der er ikke faa Børn, som have dobbelt Beskæftigelse, Børn altsaa, der f. Eks. gaa i Skole om Eftermiddagen og have Plads om Formiddagen, men som saa atter skulle møde om Aftenen efter Skoletid paa samme Sted for at udføre det Arbejde, der videre er at udrette. Dette gælder saaledes mange Børn, som ere beskæftigede hos Urtekræmmere eller hos Haandværkere, ligesom det ogsaa er almindeligt, at disse Børn ikke have fri om Søndagen, men skulle møde for at gøre rent i Værkstedet eller Butikken og saaledes ere beskæftigede den halve Søndag i det mindste.

Jeg nævnte før, at Børnearbejdet er i Stigning. Saaledes viser det sig, at Tallet paa de Børn, som ere under Fabrikloven, er steget med ikke mindre end 10 pCt. i 1896—97. Naar man nu vilde undersøge Grunden til, at Børnearbejde er saa almindeligt, kan man naturligvis sige, at det er Forældrene, der selv bestemme, at deres Børn skulle arbejde, men Grunden til, at de gøre det, ligger tit i Forhold, som de